

Όταν το ηλεκτρικό ρεύμα γίνεται χρηματοοικονομικό προϊόν

Πώς η πολιτική μετέφερε στον πολίτη την τιμή, τον κίνδυνο και την ευθύνη της επιλογής — και τι θα άλλαζε ένα σύστημα αληθούς λογοδοσίας

Ανυτος Αγγελής

21 Αυγούστου 2026

ΑΡΘΡΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Πόση ειδική γνώση χρειάζεται ένας άνθρωπος για να ανάψει το φως του σπιτιού του χωρίς να πληρώσει αδικαιολόγητα ακριβά; Σήμερα πρέπει να διακρίνει σταθερά από κυμαινόμενα τιμολόγια, τιμή προμήθειας από ρυθμιζόμενες χρεώσεις, πάγιο από έκπτωση συνέπειας, αρχική προσφορά από τελικό λογαριασμό, διάρκεια σύμβασης από κόστος πρόωρης αποχώρησης. Πρέπει να παρακολουθεί τη χονδρεμπορική αγορά, να υπολογίζει αν τον συμφέρει η ασφάλεια μιας σταθερής τιμής ή η πιθανότητα πτώσης μιας κυμαινόμενης και να επανεξετάζει διαρκώς την απόφασή του.

Αυτό δεν είναι πια μια απλή αγορά υπηρεσίας. Είναι διαχείριση κινδύνου.

Ο όρος «χρηματοοικονομικό προϊόν» εδώ δεν χρησιμοποιείται με τη νομική του έννοια. Περιγράφει όμως με ακρίβεια τη λειτουργία στην οποία εξωθήθηκε ο λογαριασμός του ρεύματος: ο πολίτης καλείται να επιλέγει ανάμεσα σε διαφορετικές κατανομές τιμής, χρόνου, μεταβλητότητας και δεσμεύσεων. Μόνο που υπάρχει μια θεμελιώδης διαφορά. Στην επένδυση αναλαμβάνεις κίνδυνο προσδοκώντας κέρδος. Στο ηλεκτρικό ρεύμα αναλαμβάνεις κίνδυνο απλώς για να μη ζημιωθείς αγοράζοντας ένα αγαθό από το οποίο δεν μπορείς να παραιτηθείς.

Το παράδοξο σε μία πρόταση

Ο πολίτης υποχρεώνεται να διαχειρίζεται ένα οιονεί χρηματοοικονομικό προϊόν, όχι για να αποκομίσει απόδοση, αλλά για να μην πληρώσει υπερβολικά ένα αναγκαίο αγαθό.

Πώς φτάσαμε εδώ

Η ανταγωνιστική συνιστώσα των τιμολογίων λιανικής είναι απελευθερωμένη στην Ελλάδα από τον Ιούλιο του 2013. Από την 1η Νοεμβρίου 2020 τέθηκε σε λειτουργία το ευρωπαϊκό «Μοντέλο-Στόχος» στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η επίσημη πολιτική προσδοκία ήταν σαφής: περισσότερος ανταγωνισμός, σύγκλιση με την ευρωπαϊκή αγορά και τελικά χαμηλότερες τιμές.^{[1][2]}

Η απελευθέρωση, από μόνη της, δεν εξηγεί την ενεργειακή κρίση. Η έκρηξη των διεθνών τιμών φυσικού αερίου και η γεωπολιτική αναταραχή ήταν πραγματικοί εξωτερικοί παράγοντες. Τον Δεκέμβριο του 2021 η μέση τιμή στη χονδρεμπορική αγορά είχε φθάσει τα 235 ευρώ ανά μεγαβατώρα και τον Ιανουάριο του 2022 τα 227 ευρώ — σχεδόν τέσσερις φορές πάνω από τον μέσο όρο του 2020.^[3]

Η κρίση, όμως, αποκάλυψε τον μηχανισμό μετάδοσης. Οι ρήτρες αναπροσαρμογής είχαν ήδη διαδοθεί στα κυμαινόμενα τιμολόγια. Η Ρυθμιστική Αρχή είχε ανοίξει από τον Αύγουστο του 2021 δημόσια διαβούλευση για τη διαφάνειά τους και τον Απρίλιο του 2022 αναγνώριζε την ευρεία χρήση τους.^[4] Έτσι, ο κίνδυνος της χονδρεμπορικής τιμής πέρασε με ταχύτητα στον τελικό καταναλωτή. Η βασική πολιτική υπόσχεση αφορούσε τα οφέλη του ανταγωνισμού· ο πολίτης βρέθηκε να διαχειρίζεται και τις ζημιές της μεταβλητότητας.

Εδώ βρίσκεται το πρώτο κρίσιμο σημείο λογοδοσίας. Όχι στο αν έπρεπε να υπάρχει αγορά, αλλά στο ποιος είχε αναλάβει να παρακολουθεί τη μετάδοση του κινδύνου, με ποιους δείκτες, ποια όρια συναγερμού και ποια υποχρέωση έγκαιρης διόρθωσης. Μια πολιτική μπορεί να ξεκινά με εύλογες προσδοκίες και να αποτυγχάνει όταν αλλάζουν οι συνθήκες. Η ουσία της λογοδοσίας δεν είναι να απαγορεύει κάθε σφάλμα· είναι να εμποδίζει το κράτος να επιμένει χωρίς έλεγχο σε ένα σφάλμα του οποίου οι συνέπειες έχουν ήδη γίνει μετρήσιμες.

Από την προστασία της τιμής στην επιδότηση της ζημιάς

Όταν οι λογαριασμοί εκτινάχθηκαν, η πολιτεία πέρασε σε ένα σύστημα επιδοτήσεων, επιστροφών και προσωρινών παρεμβάσεων. Τον Μάιο του 2022 η επιδότηση ανακοινώθηκε ως κάλυψη μεγάλου μέρους της επιβάρυνσης της ρήτρας αναπροσαρμογής, ενώ ακολούθησαν το Power Pass, μηχανισμοί ανάκτησης υπερεσόδων και πλαφόν στη χονδρεμπορική αγορά.^[5] Οι παρεμβάσεις ήταν αναγκαίες για να αποτραπεί μια άμεση κοινωνική έκρηξη. Δεν ήταν, όμως, δωρεάν ούτε ουδέτερες.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο κατέγραψε για το 2022 μεταφορά 1,6 δισ. ευρώ προς το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης για επιδοτήσεις λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, η οποία δεν είχε προβλεφθεί στον προϋπολογισμό και προκάλεσε ισόποση υπέρβαση.^[6] Δηλαδή ένα μέρος της επιβάρυνσης έφυγε από τον λογαριασμό και επέστρεψε μέσω του δημόσιου ταμείου. Η τιμή δεν εξαφανίστηκε· κοινωνικοποιήθηκε.

Τον Ιούλιο του 2022 ανεστάλη η ρήτρα αναπροσαρμογής και οι προμηθευτές υποχρεώθηκαν να ανακοινώνουν κάθε μήνα, εκ των προτέρων, τις χρεώσεις του επόμενου μήνα. Το καθεστώς παρουσιάστηκε ως μέσο διαφάνειας και συγκρισιμότητας και παρατάθηκε έως το τέλος του 2023.^[7] Ήταν βελτίωση σε σχέση με μια αδιαφανή εκ των υστέρων επιβάρυνση. Ταυτόχρονα, όμως, παγίωσε την αντίληψη ότι ο καταναλωτής οφείλει κάθε μήνα να ελέγχει την αγορά και να αντιδρά.

Από τότε επαναλαμβάνεται ένα αναγνωρίσιμο μοτίβο: άνοδος τιμών, έκτακτη εισφορά ή επιδότηση, προσωρινή ανακούφιση, λήξη του μέτρου και νέα παρέμβαση όταν η ένταση επιστρέφει. Τον Ιούλιο του 2024 η ίδια η κυβέρνηση μίλησε για τη δυνατότητα παρέμβασης απέναντι σε στρεβλώσεις με «ενδημικά χαρακτηριστικά», ενώ ταυτόχρονα υιοθέτησε πάλι έκτακτη εισφορά και επιδότηση για τον Αύγουστο.^[8] Αν μια στρέβλωση είναι ενδημική, η μόνιμη εξάρτηση από έκτακτα μέτρα δεν αποτελεί πλήρη λύση. Είναι διαχείριση των συμπτωμάτων.

Η «απλοποίηση» που απαιτεί ειδικό

Από την 1η Ιανουαρίου 2024 τα τιμολόγια απέκτησαν χρώματα: μπλε για σταθερά, κίτρινα για κυμαινόμενα, πορτοκαλί για δυναμικά και πράσινο για το ειδικό κοινό τιμολόγιο, στο οποίο μεταφέρθηκαν αυτομάτως όσοι δεν επέλεξαν κάτι διαφορετικό. Η δηλωμένη επιδίωξη ήταν να μπορούν οι καταναλωτές να συγκρίνουν εύκολα.^[9]

Τα χρώματα πράγματι προσφέρουν έναν πρώτο προσανατολισμό. Δεν καταργούν, όμως, την οικονομική πολυπλοκότητα που βρίσκεται από κάτω. Στο επίσημο υπόδειγμα του πράσινου τιμολογίου η τελική τιμή προκύπτει από βασική τιμή, συντελεστή προσαύξησης α, συντελεστή μεταβλητότητας β και άνω και κάτω όρια Lu και Ll. Το πάγιο και οι εκπτώσεις μπορούν να μεταβάλλονται κάθε μήνα, ενώ κοινοβουλευτική απάντηση της αρμόδιας αρχής διευκρινίζει ότι η τελική προσφερόμενη τιμή παραμένει στη διακριτική ευχέρεια του προμηθευτή και εξαρτάται από την εμπορική πολιτική του.^[10]

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς καθαρότερη απόδειξη της αντίφασης. Το κράτος ρύθμισε τη διαφάνεια της πολυπλοκότητας, όχι κατ' ανάγκην την κατάργησή της.

Η Ρυθμιστική Αρχή δημιούργησε συγκριτικά εργαλεία, πίνακες τιμών, εφαρμογή υπολογισμού κόστους, πλατφόρμα καταγγελιών και ενεργειακό διαμεσολαβητή.^[11] Όλα είναι χρήσιμα και πρέπει να ενισχυθούν. Η ίδια η ανάγκη τους, όμως, αποκαλύπτει πόση δουλειά μεταφέρθηκε στον καταναλωτή. Για να αγοράσει ρεύμα με ασφάλεια, πρέπει να συμπεριφέρεται σαν αναλυτής αγοράς: να προβλέπει, να συγκρίνει, να διαβάζει όρους, να αξιολογεί «δώρα», να ελέγχει τη συνέπεια του προμηθευτή και να υπολογίζει το κόστος εξόδου.

Ο ειδικός επενδυτής μπορεί να αναθέσει τη διαχείριση ενός σύνθετου προϊόντος σε επαγγελματία. Το νοικοκυριό δεν διαθέτει χρηματιστή ηλεκτρικής ενέργειας. Και ο ηλικιωμένος, ο εργαζόμενος με δύο δουλειές, ο άνθρωπος χωρίς ψηφιακή εξοικείωση ή η μικρή επιχείρηση χωρίς οικονομικό τμήμα δεν έχουν λιγότερο δικαίωμα σε δίκαιη τιμή επειδή δεν μπορούν να παρακολουθούν κάθε μήνα την αγορά.

Τρία κόσθη μέσα σε έναν λογαριασμό

Η δημόσια συζήτηση βλέπει κυρίως την τιμή ανά κιλοβατώρα. Στην πραγματικότητα ο πολίτης επωμίζεται τρία διαφορετικά κόσθη.

Πρώτον, το άμεσο χρηματικό κόστος. Είναι η τελική δαπάνη μετά το πάγιο, τις εκπτώσεις, τις ρυθμιζόμενες χρεώσεις και τις προϋποθέσεις κάθε σύμβασης. Η διαφημιζόμενη τιμή δεν είναι πάντοτε η πραγματική τιμή.

Δεύτερον, το κόστος του κινδύνου. Είναι η πιθανότητα να αυξηθεί η χρέωση, να χαθεί μια έκπτωση, να μην αποδώσει η επιλογή σταθερού ή κυμαινόμενου τιμολογίου, να επιβληθεί κόστος εξόδου ή να χρειαστεί αλλαγή παρόχου σε δυσμενή στιγμή.

Τρίτον, το γνωστικό και συναλλακτικό κόστος. Είναι ο χρόνος, η τεχνική γνώση, η αβεβαιότητα, οι συνεχείς συγκρίσεις και η πιθανότητα λάθους. Αυτό το κόστος είναι βαθιά άνισο: όσο λιγότερο χρόνο, πληροφόρηση και ψηφιακή ικανότητα διαθέτει κάποιος, τόσο πιθανότερο είναι να πληρώσει περισσότερο.

Η ασυμμετρία σε έναν αριθμό

Για ένα νοικοκυριό που καταναλώνει 400 kWh τον μήνα, η μαθηματικά βέλτιστη διαδρομή επιλογών στο εξεταζόμενο δείγμα μειώνει την ετήσια χρέωση προμήθειας κατά περίπου **72 ευρώ** σε σχέση με μια τυπική χρέωση. Η δυσμενής διαδρομή — ακριβό προϊόν, απώλεια εκπτώσεων ή επιβάρυνση όρων — μπορεί να την αυξήσει κατά περίπου **693 ευρώ**. Η πιθανή ζημία είναι δηλαδή σχεδόν **δέκα φορές** μεγαλύτερη από το πιθανό όφελος της άριστης επιλογής. Πρόκειται για στατικό στιγμιότυπο της 21ης Αυγούστου 2026, ετησιοποιημένο για λόγους σύγκρισης και όχι για πρόβλεψη δωδεκαμήνου. Το δείγμα περιλαμβάνει 23 διαθέσιμα προϊόντα και υπολογίζει ανταγωνιστικές χρεώσεις, πάγια και ΦΠΑ 6%.^[14]

Γι' αυτό η ονομαστική μέση τιμή από μόνη της δεν αρκεί. Στο πρώτο εξάμηνο του 2025 η Eurostat κατέγραψε συνολική οικιακή τιμή 22,9 ευρώ ανά 100 kWh στην Ελλάδα έναντι 28,8 ευρώ στην ΕΕ. Η σύγκριση αυτή, όμως, δεν μετρά την πραγματική οικονομική επιβάρυνση, επειδή αγνοεί τις διαφορές στην αγοραστική δύναμη. Σε μονάδες αγοραστικής δύναμης η φαινομενική απόσταση σχεδόν εξαφανίζεται: 28,36 PPS ανά 100 kWh στην Ελλάδα έναντι 28,75 στην ΕΕ.^[12]

Η ανάλυση των επιμέρους συνιστωσών είναι ακόμη πιο αποκαλυπτική. Στα ετήσια στοιχεία του 2025, το καθαρό σκέλος «ενέργεια και προμήθεια» —δηλαδή παραγωγή, εξισορρόπηση, προμήθεια και συναφείς υπηρεσίες— ανερχόταν σε 19,82 PPS ανά 100 kWh στην Ελλάδα έναντι 12,56 στην ΕΕ: περίπου 58% υψηλότερο σε όρους αγοραστικής δύναμης.^[12] Η συνολική τελική τιμή μπορεί να συμπιέζεται από τη διαφορετική φορολογία, τις επιδοτήσεις και τις υπόλοιπες συνιστώσες. Το βάρος του ίδιου του προϊόντος, όμως, δεν εξαφανίζεται.

Την ίδια στιγμή, το 19% του πληθυσμού στην Ελλάδα δήλωνε το 2024 αδυναμία να διατηρήσει επαρκώς ζεστό το σπίτι του — από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ένωση.^[13] Η προσιτότητα εξαρτάται από το εισόδημα, την κατοικία, την κατανάλωση, την πρόσβαση στην ενημέρωση και το ποιος απορροφά τελικά τον κίνδυνο. Η αγοραστική δύναμη δεν είναι μια τεχνική υποσημείωση. Είναι η διαφορά ανάμεσα στην τιμή που αναγράφεται και στην τιμή που μπορεί πράγματι να αντέξει ο πολίτης.

Τι θα άλλαζε η αληθής λογοδοσία

Η περίπτωση του ρεύματος λειτουργεί ως άμεσο **stress test της Αληθούς Αντιπροσώπευσης**. Σήμερα ο πολίτης καλείται να λογοδοτεί οικονομικά για κάθε δική του επιλογή τιμολογίου, ενώ η πολιτεία δεν δεσμεύεται με αντίστοιχη ακρίβεια για τις παραδοχές, τους κινδύνους και τις συνέπειες του συστήματος επιλογών που δημιουργήσε. Το συνολικό σχέδιο αντιστρέφει ακριβώς αυτή την ασυμμετρία: εντολή υπό όρους, δημόσιοι δείκτες, προκαθορισμένος έλεγχος συνεπειών και υποχρέωση διόρθωσης.

Η πρόταση της **Αληθούς Αντιπροσώπευσης** δεν υπόσχεται μαγικά φθηνό ρεύμα. Καμία θεσμική μεταρρύθμιση δεν μπορεί να ακυρώσει μια διεθνή ενεργειακή κρίση, τον πόλεμο ή την εξάρτηση από το φυσικό αέριο. Μπορεί, όμως, να αλλάξει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται, ελέγχονται και διορθώνονται οι αποφάσεις.

Η βασική της αρχή είναι η **εντολή υπό όρους**: πριν από την εφαρμογή μιας σημαντικής πολιτικής, η κυβέρνηση δεν καταθέτει μόνο μια γενική υπόσχεση. Καταγράφει δημόσια τους στόχους, τις παραδοχές, τους κινδύνους, τους δείκτες αποτελέσματος, τα χρονικά σημεία επανεξέτασης και τις συνθήκες που την υποχρεώνουν να αλλάξει πορεία. Η λογοδοσία παύει να είναι μια αόριστη κρίση στο τέλος της τετραετίας και γίνεται διαρκής θεσμικός έλεγχος της εντολής.

Στην περίπτωση του ηλεκτρικού ρεύματος, αυτό θα σήμαινε συγκεκριμένα:

1. **Πριν από κάθε μεταρρύθμιση της αγοράς**, δημοσίευση εναλλακτικών σεναρίων για τις τιμές, τη μεταβλητότητα, τον ανταγωνισμό και την ενεργειακή φτώχεια — όχι μόνο της επιθυμητής έκβασης.
2. **Κατά τη λειτουργία της**, μόνιμη παρακολούθηση του πραγματικού τελικού λογαριασμού για αντιπροσωπευτικά νοικοκυριά και επιχειρήσεις, μαζί με το κόστος απώλειας εκπτώσεων, τις αλλαγές συμβάσεων, τα περιθώρια προμηθευτών και τη συχνότητα παραπόνων.
3. **Με την εμφάνιση ρητρών ή άλλων μηχανισμών μετακύλισης**, προκαθορισμένα όρια συναγερμού και υποχρεωτικός έλεγχος κατανόησης, δικαιοσύνης και αντοχής των καταναλωτών — πριν η ζημιά γενικευθεί.
4. **Για κάθε επιδότηση**, δημόσια αποτίμηση όχι μόνο του ποσού που δόθηκε, αλλά του ποιος ωφελήθηκε τελικά, ποια στρέβλωση διατηρήθηκε, ποιο ήταν το δημοσιονομικό κόστος και ποια μόνιμη εναλλακτική εξετάστηκε.
5. **Για κάθε “απλοποίηση”**, μέτρηση του αν ο μέσος πολίτης μπορεί πράγματι να επιλέξει σωστά. Αν η κατανόηση αποδεικνύεται χαμηλή ή η αδράνεια ακριβή, ενεργοποιείται υποχρέωση ανασχεδιασμού — όχι απλή επανάληψη της ενημερωτικής καμπάνιας.
6. **Σε προκαθορισμένες ημερομηνίες**, δημόσιος λογαριασμός απόφασης: τι προβλέφθηκε, τι συνέβη, ποιος φέρει την αρμοδιότητα, τι διορθώνεται και σε ποιο χρόνο. Η αδικαιολόγητη απόκλιση από τη δεσμευτική εντολή έχει θεσμική συνέπεια.

Με αυτό το σύστημα, η κρίσιμη ερώτηση δεν θα ήταν απλώς «ποιο χρώμα τιμολογίου επέλεξες;». Θα ήταν: **ποιος αποφάσισε να μεταφέρει αυτόν τον κίνδυνο στον πολίτη, με ποια τεκμηρίωση, ποιος τον παρακολουθεί και ποιος υποχρεούται να αλλάξει την απόφαση όταν οι συνέπειες διαψεύδουν τις παραδοχές της;**

Το πολιτικό νόημα του λογαριασμού

Το ηλεκτρικό ρεύμα δεν είναι ένα θέμα που χρειάζεται να επιστρέψει στα πρωτοσέλιδα για να είναι επίκαιρο. Είναι ήδη παρόν κάθε μήνα, σε κάθε σπίτι και σε κάθε μικρή επιχείρηση. Αποτελεί γι' αυτό μια **πύλη βιωμένης επικαιρότητας**: ένα διαρκές κοινωνικό πρόβλημα μέσα από το οποίο μπορεί να γίνει ορατό ένα πολύ ευρύτερο θεσμικό έλλειμμα.

Η μεγάλη αποτυχία δεν μετριέται μόνο σε ευρώ ανά μεγαβατώρα. Μετριέται και στο γεγονός ότι ο πολίτης εκπαιδεύτηκε να θεωρεί φυσιολογικό πως ο ίδιος πρέπει να προβλέπει μια σύνθετη αγορά, ενώ η πολιτεία δεν δεσμεύεται με την ίδια ακρίβεια να προβλέπει, να ελέγχει και να διορθώνει τις συνέπειες των επιλογών της.

Η αληθής λογοδοσία αντιστρέφει αυτή τη σχέση. Δεν αφαιρεί από τον πολίτη την ελευθερία επιλογής. Αφαιρεί από την εξουσία την ελευθερία να μεταφέρει τον κίνδυνο χωρίς τεκμηρίωση και να αποτυγχάνει χωρίς υποχρεωτική διόρθωση.

Το αίτημα, τελικά, δεν είναι να γίνει κάθε πολίτης καλύτερος χρηματιστής του ηλεκτρικού του ρεύματος. Είναι να γίνει η πολιτεία πραγματικά υπόλογη για το προϊόν που τον υποχρέωσε να διαχειρίζεται.

Για βαθύτερη ανάγνωση και έλεγχο

Ο πλήρης τεκμηριωτικός φάκελος — με το χρονολόγιο των πολιτικών αποφάσεων, τον πίνακα απόφασης –συνέπειας–εναλλακτικής λογοδοσίας, τη μεθοδολογία του αριθμητικού μοντέλου, τα 23 προϊόντα του δείγματος, τους τύπους, τους περιορισμούς και το υπολογιστικό φύλλο— είναι διαθέσιμος στη **Δημόσια Πύλη της Αληθούς Αντιπροσώπευσης**: <https://alithis-antiprosopesi.vercel.app/periptoseis/revma-logodosia.html>

Πηγές και τεκμήρια

- ^[1] Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, «Τιμολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας» — απελευθέρωση της ανταγωνιστικής συνιστώσας από τον Ιούλιο 2013. ypen.gov.gr
- ^[2] Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας, *Annual Report 2020* — έναρξη λειτουργίας του Target Model την 1.11.2020· ΥΠΕΝ, 12.11.2020, «Πάμε σε πλήρη απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας για να πέσουν οι τιμές». enexgroup.gr · ypen.gov.gr
- ^[3] ΥΠΕΝ, 9.2.2022, στοιχεία μέσης χονδρεμπορικής τιμής Δεκεμβρίου 2021–Φεβρουαρίου 2022. ypen.gov.gr
- ^[4] ΡΑΑΕΥ, δημόσια διαβούλευση για τη διαφάνεια των ρητρών αναπροσαρμογής, 5.8.2021, και ανακοίνωση για κυμαινόμενα τιμολόγια, 28.4.2022. raaey.gr · raaey.gr
- ^[5] Ελληνική Κυβέρνηση, 6.5.2022, εξειδίκευση του εθνικού προγράμματος στήριξης· ΥΠΕΝ, 23.5.2022, μηχανισμός χονδρεμπορικής αγοράς και επιδοτήσεων. government.gov.gr · ypen.gov.gr
- ^[6] Ελεγκτικό Συνέδριο, *Έκθεση επί του Απολογισμού και Ισολογισμού του Κράτους 2022*, αναφορά στη μεταφορά 1,6 δισ. ευρώ προς το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης. minfin.gov.gr
- ^[7] ΥΠΕΝ, 18.5.2023, παράταση της αναστολής της ρήτρας αναπροσαρμογής και του συστήματος μηνιαίας ανακοίνωσης τιμών. ypen.gov.gr
- ^[8] ΥΠΕΝ, 17.7.2024, εξειδίκευση έκτακτων μέτρων για το ενεργειακό κόστος. ypen.gov.gr
- ^[9] ΥΠΕΝ, 2.11.2023, «Τα επτά μέτρα του ΥΠΕΝ για τη μείωση του ενεργειακού κόστους». ypen.gov.gr
- ^[10] Βουλή των Ελλήνων / ΡΑΑΕΥ, κοινοβουλευτική απάντηση για τη δομή του ειδικού πράσινου τιμολογίου, τις παραμέτρους α, β, Lu, LI και την εμπορική πολιτική των προμηθευτών. hellenicparliament.gr
- ^[11] ΡΑΑΕΥ, «Εργαλεία σύγκρισης τιμών» και πλατφόρμα energycost.gr. raaey.gr · energycost.gr
- ^[12] Eurostat, σύνολα δεδομένων *Electricity prices for household consumers – bi-annual data* (nrg_pc_204) και *Electricity prices components for household consumers – annual data* (nrg_pc_204_c), κατανάλωση 2.500–4.999 kWh, στοιχεία 2025 σε ευρώ και PPS. ec.europa.eu · ec.europa.eu
- ^[13] Eurostat, 2.2.2026, «9.2% of EU population struggled to keep their home warm» — στοιχεία 2024. ec.europa.eu
- ^[14] Αληθής Αντιπροσωπεία, *Ηλεκτρικό ρεύμα: διάδρομος οφέλους-ζημίας*, στατικό στιγμιότυπο 21.8.2026. Δείγμα 23 προϊόντων· ανταγωνιστικές χρεώσεις, πάγια και ΦΠΑ 6%· χωρίς ρυθμιζόμενες χρεώσεις, χρεώσεις τρίτων, κόστος πρόωρης αποχώρησης ή εκτίμηση κόστους χρόνου/αναζήτησης. alithis-antiprosopesi.vercel.app